

Ilok: Opet Dunavom brodovi plove

7. prosinca 2020.

Siniša nas vodi na obalu Dunava i pokazuje drugu stranu. Kaže kako je tamo Srbija, ali da nema problema niti tu. Kad su lijepi dani ljudi se kupaju. Nekad ponetko zaluta, ali mu se lijepo kaže i on se lijepo vrati odakle je pošao, kaže Siniša. Prije 15-tak godina bilo je i provokacija, pa i ozbiljnijih, ali s vremenom sve se smirilo. Ponekad trube velikih brodova zatrube, pa malo poremete mirnoću, ali to je kratkotrajno

Piše: Anto PRANJKIĆ

-Navikli smo se mi na naše „komšije“. Nekoliko provokacija spretno smo odbili i oni su shvatili da je bolje da ne „igra mečka“. Oni rade svoj posao, mi svoj. Ljubavi nema, ali niti problema No, vratimo se mi onim stvarima koje Iloku daju posebnu nit. To su naši Iločki podrumi. Mislim na povijesni lokalitet.

Ako se putnik namjernik odluči posjetiti najudaljenije krajeve Lijepe naše na njezinu istoku, onda neće moći a ne otići do živopisnih livada bogatih miomirisnim cvijećem kojega nikada vidio a zasigurno za neke vrste nije nikada niti čuo. Pogled mu neće moći mimoći niti brojne ptice pjevice i močvaruše koje se skupljaju pored glavne ceste koja vodi za Ilok. Tu se ponekad mogu vidjeti i jeleni s šarenopisnim rogovima kad izađu u potragu za hranom. A kad prođete Bapsku i Šarengrad eto, vas u malom raj u zemaljskom. Sa svih strana brojna su polja iz kojih dominiraju vinogradi, a iločko je područje i u povijesti bilo poznato po svojim vinogradarskim uspjesima. Povijest bilježi da su se na obližnjem Principovcu rimski vojnici odmarali. I ne samo obični vojnici, nego samo oni koji su postizali određene podvige pa su za nagradu dobivali po mjesec-dva odmora na Principovcu.

U Iloku živi i nekoliko enologa. Siniša Vargić je vrijeme izbjeglištva u ratu iskoristio kako bi završio fakultet, a kada su se stekli uvjeti za povratak vratio se i u tu u svom Iloku radi vino. Kaže da su brojni vinari odmah nakon mirne reintegracije pohitali natrag, ali da nisu zatekli ništa, pa su kako su došli tako se i vratili:

-Samo su hrabri uzimali alat u ruke i sređivali čokote i lozu. U početku prinosi nisu bili neki, ali kroz vrijeme sve je došlo na svoje. Ja radim samo Iločku ledenu berbu. Treba mi puno sirovine za malo proizvoda, ali proizvod je toliko kvalitetan da ne mogu proizvesti koliko mogu prodati, kaže Siniša i žali se sveopćim stanjem u gradu:

-Sve je zamrlo. Ne možeš čovjeka vidjeti na cesti. Kao rade dvije neke tvornice, ali uposlenice imaju plaću tek do 3. 000 kuna. Bog te vidio, tko će s tim preživjeti, pita se Siniša i ističe primjer mlade gradonačelnice koja se bori, ali rezultata gotovo da i nema:

-Vidimo mi da se ona zalaže ali rezultata nema. Problem je u našoj poslovnoj politici. Nama je Bačka Palanka blizu a tamo je sve po dva do tri puta jeftinije, pa ti otvori trgovinu ili nešto, a ljudi se snalaze. Prvo, ovdje nas je sve manje, pa jedni drugima izlazimo u susret kao pravi susjedi. Drugo, nije to neki veliki broj ljudi. Ima nas oko pet do šest tisuća, a na prste možeš izbrojiti nove prvšašće. Ima djece koja se ovdje rode, pa kad napune godine za poći u školu onda idu u Vukovar ili Vinkovce ili ako su bolje sreće, da imaju baku ili nekoga u Zagrebu ili Osijeku idu tamo. Nema djece, nema niti ljudi, kaže Siniša i pokazuje nam dvije žene za koje kaže da svaki dan idu u crkvu na misu, a to u Iloku nije slučajno:

-Još od vremena Svetog Ivana Kapristanskog kome je posvećena naša župna crkva i čiji dijelovi odjeće su još uvijek kao relikvije u našoj crkvi, Iločani su vrlo pobožni. Čini nam se da nas je ta Božja ljubav i očuvala u onim teškim danima. Danas crkva služi i kao muzej. Često nam dolaze razne skupine hodočasnika sa svih strana, kaže nam gvardijan samostana i pokazuje sobicu u kojoj je živio sveti Ivan Kapistran. On je bio Talijan, ali nije ostavljao samostan.

U Iloku najviše žive Hrvati i Slovaci. Ima i Srba, ali znatno manje. Slovaci su kao nacionalna manjina puno toga su uradili i napravili. Imaju svoju crkvu, svoje narodne običaje i tradiciju i ponašaju se sukladno tomu. Vrlo su susretljivi i korektni ljudi. Međunacionalnih problema nema. Svatko živi svoj život i nitko nikoga ne dira, kaže naš sugovornik Siniša i ističe kako je Ilok nedavno dobio i mladomisnika.

-To je naš Željko Babić. Ovdje je bio jedno vrijeme i radio kao dimnjačar. On se produhovio, otišao u Italiju i ove godine postao svećenik tamo. Velika je to čast nama Iločanima. Nama je bio stigao Kapistran, a mi smo evo, njima dali našega Željka. Najbolje je kad se kršćani međusobno pomažu a nikom ne čine štetu, ponosno će nam Siniša.

Siniša nas vodi na obalu Dunava i pokazuje drugu stranu. Kaže kako je tamo Srbija, ali da nema problema niti tu. Kad su lijepi dani ljudi se kupaju. Nekad ponetko zaluta, ali mu se lijepo kaže i on se lijepo vrati odakle je pošao, kaže Siniša. Prije 15-tak godina bilo je i provokacija, pa i ozbiljnijih, ali s vremenom sve se smirilo. Ponekad trube velikih brodova zatrupe, pa malo poremete mirnoću, ali to je kratkotrajno.

-Navikli smo se mi na naše „komšije“. Nekoliko provokacija spretno smo odbili i oni su shvatili da je bolje da ne „igra mečka“. Oni rade svoj posao, mi svoj. Ljubavi nema, ali niti problema. No, vratimo se mi onim stvarima koje Iloku daju posebnu nit. To su naši Iločki podrumi. Mislim na povijesni lokalitet. Ovdje vam je zemljište puno pukotina. Stariji ljudi tamo drže vino i ono doista zadrži hladnoću i kakvoću. Bila su brojna arheološka istraživanja u našem Iloku, a ovdajšnje zidine su vrlo važan dio hrvatske fortifikacijske arhitekture, ali ono što ovom kraju daje posebnost jeste turistička ponuda. Ovdje je Dunav kao nigdje resurs sam za sebe, a ribolov i cikloturizam posebne su priče. I komunikacijska povezanost i blizina drugih država Srbije, Mađarske, BiH je samo doprinos mogućnosti većeg razvitka ovog kraja, mudro zbori Siniša.

Medicinska sestra Vlasta Neimarević je cijeli životni vijek u svom Iloku. Jedan dio života, ne svojom voljom, provela je izvan Iloka. Kaže, kako je danas iseljavanje trend, ali njenih oboje djece žive u Hrvatskoj. Kaže, tek kad više ne bude nade ostavit će slavonsku ravnicu, ali napominje da ljudi odavdje ne idu svojom voljom. Tek kad su primorani. A problem Iloka je isti problem kao u ostatku zemlje, – niska cijena rada.

No, u Iloku ima primjera ljudi koji se vraćaju, a neki čak i dolaze. Godinama ovdje živi Nizozemac, koji kaže kako Ilok više ne bi ostavio ni zašto na svijetu, jer kaže da mu je tu prelijepo i da je našao svoje mjesto za mirnu i lijepu starost, a i često se pita:

-Zašto Hrvati ni zašto ostavljaju svoju zemlju. Bolje je da uzmu motike, štapove i srede državu nego da ju napuštaju. To je njihovo i nema tog političara koji im to može uzeti, kaže novopečeni Iločanin, a naš sugovornik Siniša nas pita imamo li rješenje kako to ljudima posvjestiti. Odgovaramo kako je rješenje u riječima novopečenog Iločanina, ali lako je to reći. Treba i učiniti.